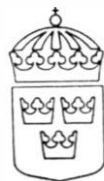

Motion till riksdagen

1988/89: Ub656

av Birthe Sörestedt m. fl.(s)

Forskning m. m. inom avfallsområdet

Mot.
1988/89
Ub656—662

Vårt avfall ger upphov till stora miljöproblem antingen det läggs på soptipp eller bränns. Avfallsproblemen visar allt tydligare att återanvändning måste vara ledande princip vid omhändertagande och behandling av avfall. Det avfall som inte kan återanvändas bör minskas.

Producenterna måste ta ett större ansvar för sina produkter ur miljö- och avfallssynpunkt än vad de gör i dag. Innan produktionen av en ny vara påbörjas bör det vara känt hur den färdiga varan ska tillverkas sedan den använts. Alla produkter bör förses med en deklaration av produktens totala miljöeffekt från tillverkning till slutligt omhändertagande. Denna kan dessutom vara en hjälp för konsumenterna till att välja miljövänliga varor.

Det krävs en rad åtgärder för att förebygga uppkomsten av avfall. En av dessa är att angripa förpackningarna eftersom de utgör cirka en fjärdedel av hushållsavfallet. De förpackningar som ej går att återanvända eller där produkten inte går att återvinna kan det bli nödvändigt att belägga med avgifter eller förbud för att styra över till andra miljövänligare material.

Det största hotet är det miljöfarliga avfallet som det i dag inte finns något heltäckande system för. Det finns ingen fullständig kunskap om användningen, kontrollen och återvinningen av miljöfarliga produkter. Det krävs en inventering inom såväl hushåll som industri för att få en heltäckande insamling inte bara av batterier som påbörjats utan också diverse andra produkter som t. ex. lysrör och kvicksilverlampor och insamling och återvinning av freon från kasserade kylskåp m. m.

Det ökade sopberget har gjort kommuner medvetna om att kraftfulla insatser måste till om vi ska klara miljön i framtiden. Ett allt större miljöintresse och en ökad medvetenhet hos innevånarna har också bidragit till att källsortering av hushållsavfall har kommit i gång på flera platser.

Varje person beräknas producera 350 kg hushållsavfall om året. Hälften av detta är pappersavfall och tidningar och tidskrifter beräknas utgöra 60—70 kg. I dag sker insamling till 55% men den skulle kunna öka avsevärt. Den största ökningen är möjlig inom industrin där insamlingen av pappersavfall är dåligt utbyggd. Glas, plast och textilier är andra avfallsområden där det återstår mycket att göra.

En utökad källsortering begränsas av avsättningsmöjligheterna. Prisbilden, ett kortvarigt vinstintresse, tillgång och efterfrågan på avfall har hittills styrt utvecklingen. Det är billigare att producera av nya råvaror än att återvinna gamla och här spelar import och export av avfall en stor roll. Samhällsintresset måste överväga, därför måste det övergripande ansvaret

för återvinningskapacitet och återvinningsmaterial tas utan snäva ekonomiska intressen. En billig import av avfall får inte styra utvecklingen så att källsorteringen minskar. Om det inte finns avsättning för de källsorterade soporna p. g. a. att det inte finns någon industri som kan ta hand om dem eller att prissättningen är sådan att det inte lönar sig återvinna, hamnar avfallet på tippen eller bränns upp. Då känns det inte meningsfullt varken för kommunen eller för innevånarna. I dag finns avsevärda svårigheter att hitta avsättning för de olika produkterna.

Forskning och utveckling inom avfalls- och återvinningsområdet har inte skett i den takt och den omfattning det borde med hänsyn till de krav som nu ställs. I förhållande till annan forskning och utveckling utgör detta område en ringa del. Utbildningsmöjligheter har inte heller erbjudits för att öka kunnandet inom avfalls- och återvinningsområdet utan det finns i dag en stor brist på kunnande. Den offentligt finansierade forskningen behöver betydligt mer resurser. Den hittills otillräckliga satsningen på detta område har medfört ett flertal hinder.

En brist på teknik, kapacitet och enkla system och den ringa lönsamheten att återvinna avfall kan inte fortsättningsvis få styra utvecklingen. Det krävs en övergripande planering och ekonomiska styrinstrument för att genom forskning och utveckling skapa en teknik och samordning av källsortering och återvinning.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs
att riksdagen hos regeringen begär förslag om utökade resurser till
forskning, utveckling och utbildning inom avfallsområdet.

Stockholm den januari 1989

Birthe Sörestedt (s)

Lars-Erik Lövdén (s)

Jan Andersson (s)

Nils T Svensson (s)